

Załącznik  
do uchwały Nr  
Rady Gminy Janów Podlaski  
z dnia

***Gminny Program  
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych  
oraz Przeciwdziałania Narkomanii  
na 2017 rok.***

***I. WSTĘP.***

Prowadzenie działań dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii należy do zadań własnych gminy. Działania w tym zakresie ujmowane są w formie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalanego co roku przez Radę Gminy. Powyższy program stanowi część Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011-2020 przyjętej do realizacji uchwałą Nr XXVIII/320/10 Rady Gminy Janów Podlaski z dnia 29 października 2010 r.

Podstawę prawną programu stanowi

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015 r. poz. 1286, z późn.zm.)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2016 r. poz. 224, z późn.zm.)

W/w ustawy regulują w sposób kompleksowy zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, wskazują zadania do realizacji, podmioty odpowiedzialne za ich realizację oraz określają źródło ich finansowania .

Umieszczenie zadań wynikających z odrębnych ustaw w jednym programie wynika przede wszystkim z faktu, że do większości z nich można zaproponować zbieżne działania profilaktyczne oraz to, że zadania do realizacji wynikające z tych ustaw mogą być finansowane z tych samych środków tj. środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zadania niniejszego programu są kontynuacją zadań realizowanych od kilku lat na terenie gminy Janów Podlaski, ze szczególnym uwzględnieniem działań skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej.

## ***II. Diagnoza problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemów alkoholowych i narkomanii***

Alkoholizm to główne źródło niedostatku. Występuje najczęściej w rodzinach ubogich, dotkniętych niepowodzeniami życiowymi i bezrobociem. Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi dziś bezspornie jeden z najpoważniejszych problemów. Zjawisko to stwarza problem złożony i trudny do przezwyciężenia dla wielu mieszkańców i nie zależy od płci, wieku ani poziomu wykształcenia. Jego rozmiar i niszczyielskie działanie daje się zaobserwować wśród klientów pomocy społecznej.

Alkoholizm i narkomania pociąga za sobą liczne, daleko idące skutki społeczne jak dezorganizacja rodziny, destrukcyjny wpływ na środowisko wychowawcze dzieci, zaniedbywanie pracy prowadzące do bezrobocia, zaburzenia stosunków międzyludzkich i przestępczość. Narkomania i alkoholizm to jedna z przyczyn bezdomności, osamotnienia, odrzucenia przez rodzinę, braku stałych środków utrzymania, złego stanu zdrowia. Rozmiary zjawiska narkomanii na terenie naszej gminy nie są w pełni znane, lecz z przeprowadzonych ankiet wśród uczniów Zespołu Szkół i Gimnazjum wynika że ten problem na terenie naszej gminy występuje. Kontakt z narkotykami miało 12 % uczniów.

Terminem narkomania określa się stan uzależnienia od środków odurzających. Pojęcie to ma szerokie znaczenie i obejmuje nie tylko nałogowe używanie narkotyków, ale także stosowanie wszelkich środków wywołujących euforię odurzającą. Nawykowe odurzanie się narkotykami staje się zjawiskiem masowym i groźnym dla zdrowia i życia.

Z problemem nadużywania alkoholu pracownicy socjalni spotykają się od wielu lat, lecz należy zaznaczyć że w porównaniu z 2014 r. problem ten wśród klientów ośrodka znacznie zmalał

### **Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej wyłącznie z powodu alkoholizmu**

| Rok  | Liczba rodzin (osób) korzystających z pomocy finansowej i rzeczowej GOPS ogółem (bez pracy socjalnej) | Liczba rodzin (osób) korzystających z tyt. alkoholizmu | % w stosunku do ogólnej liczby rodzin (osób) korzystających z pomocy GOPS |
|------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|
| 2014 | 155                                                                                                   | 24                                                     | 15,40%                                                                    |
| 2015 | 155                                                                                                   | 15                                                     | 9,6 %                                                                     |

Problem nadużywania alkoholu przez klientów GOPS jest bardzo skomplikowany, ponieważ obok alkoholizmu występują zaburzenia komunikacji między członkami rodziny, bieda, problemy wychowawcze i zdrowotne. Alkoholizm to częsta przyczyna interwencji sądu w sprawy opiekuńczo-wychowawcze.

W 2015 r. wobec 32 rodzin z problemem alkoholowym ( w tym 15 klientów GOPS) podjęto działania zmierzające do podjęcia leczenia odwykowego. W rodzinach tych wychowywało się 40 dzieci .

## *alkohol i narkotyki – rozmiary zjawiska wśród dzieci i młodzieży szkolnej*

Diagnoza rozpowszechnienia zjawiska spożywania alkoholu i używania substancji psychoaktywnych (narkotyków) wśród dzieci i młodzieży miejscowych szkół nadal opiera się na przeprowadzonych w czerwcu 2014 r. badaniach ankietowych wśród uczniów Gimnazjum i Zespołu Szkół. Badania te przeprowadzane są co trzy lata. Następne badanie zaplanowano na 2017 r.

### *Główne wnioski wynikające z badań*

Zdecydowana większość tj. 70 % badanej młodzieży przyznała się że spróbowała już alkoholu – w porównaniu z poprzednimi badaniami odsetek ten **zmniejszył się o 5 %**. W większości przypadków były to osoby w wieku 13-15 lat – lecz ich liczba także w porównaniu z poprzednimi badaniami **zmniejszyła się o kolejny 1 %**. Niepokojącym jest nadal fakt, iż po alkohol sięgają uczniowie w wieku szkoły podstawowej tj. 7-12 lat. Obniża się wiek inicjacji alkoholowej i dotyczy to w równej części dziewcząt jak i chłopców. Już w wieku 7-9 lat po raz pierwszy po alkohol sięgnęło **3 %** uczniów. Odsetek ten w porównaniu z poprzednimi badaniami zmniejszył się **o 7 %**. Poważnym problemem jest to, iż **6 % uczniów pije systematycznie**. W tak młodym wieku jest to krok do uzależnienia. Do sięgania po alkohol jak wynika z badań zachęca to: iż **13 %** badanych po jego spożyciu czuje się pewniejsza siebie, **6 %** pije bo zapomina o swoich problemach, znaczna większość nie odczuwa przykrych dolegliwości związanych z piciem, a tylko **7 %** badanych źle czuje się po spożyciu alkoholu. Miejscem gdzie najczęściej spożywany jest alkohol są dyskoteki – wskazało je **41 %** badanej młodzieży- odsetek ten wzrósł o **6 %**. Pozytywnym zjawiskiem jest to, iż **28 %** mniej osób nieletnich samodzielnie zakupiło alkohol. Jednak nadal część badanej młodzieży samodzielnie kupuje piwo, wino i wódkę. Niepokojącym zjawiskiem jest nadal picie nieletnich z dorosłymi – **odsetek ten wynosi 9 %**.

W środowisku janowskich szkół **12 %** uczniów sięgnęło po narkotyki. Największy odsetek stanowią uczniowie liceum. Inicjację narkotykową ma za sobą młodzież zarówno Gimnazjum jak i Zespołu Szkół. Z badań wynikało także że w najbliższym środowisku uczniów łatwo jest dostać narkotyki. Taka odpowiedź pojawiła się we wszystkich typach szkół. W porównaniu z wynikami z poprzednich badań **z 9 % do 12 % wzrosła liczba uczniów mających kontakt z narkotykami**. Podsumowując można powiedzieć że w naszych szkołach występuje problem narkomanii i nie jest już to zjawisko marginalne.

Również w środowisku szkolnym występuje problem przemocy i agresji - **22 %** uczniów doznało przemocy fizycznej, **34 %** psychicznej. Jej sprawcami w głównej mierze są rówieśnicy.

Podsumowując wyniki badań należy podkreślić iż pomimo tego że w porównaniu do badań sprzed kilku lat zjawisko eksperymentowania przez dzieci i młodzież szkolną ze środkami psychoaktywnymi (poza narkotykami) w większości obszarów nie zwiększa się a nawet w niektórych obszarach obniża się, to nadal jest poważnym problemem w gminie. W związku z powyższym w realizacji programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii należy kontynuować sprawdzone już działania na rzecz dzieci i młodzieży szkolnej ograniczające sięganie po alkohol czy inne środki odurzające a zwłaszcza dopalacze. Należy też podejmować działania ograniczające przemoc i agresję w szkołach. Przede wszystkim należy uświadamiać osoby młode o szkodliwym wpływie alkoholu i narkotyków na zdrowie. Ten etap edukacji należy kontynuować od jak najmłodszych lat m.in. rozpowszechniając materiały edukacyjne i informacyjne na temat

szkodliwości picia alkoholu i zażywania narkotyków oraz realizując programy profilaktyczne, które powinny precyzyjnie i rzeczowo przekazywać informacje na temat działania tych substancji oraz szkód biologicznych i psycho-społecznych jakich one dokonują. Programy powinny uczyć młodych ludzi jak skutecznie przeciwwstawiać się naciskom ze strony środowiska. W realizację programów profilaktycznych dot. problemów alkoholowych, narkomanii oraz przemocy i agresji należy włączać rodziców uczniów, bowiem przede wszystkim rodzina odgrywa największą rolę w wychowaniu dzieci.

### *Dostępność alkoholu*

Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży może być prowadzona tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez Wójta Gminy, po uzyskaniu pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Jednym z elementów kształtowania polityki wobec problemów alkoholowych jest ograniczenie dostępności do alkoholu, poprzez ustalenie limitu liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, jak i w miejscu sprzedaży oraz ustalenie zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Powyższe limity na terenie gminy Janów Podlaski wynoszą:

- 9 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (z wyjątkiem piwa)
- 7 punktów do spożycia napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży (z wyjątkiem piwa).

Liczba punktów sprzedaży piwa jest nielimitowana.

Na terenie gminy Janów Podlaski /stan na 31.12.2015r./ znajdowało się 18 punktów sprzedaży napojów alkoholowych łącznie z piwem w tym 10 punktów sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 4,5%. Na jeden punkt sprzedaży przypadało ogółem 300 osób w tym 243 osoby pełnoletnie

Analiza danych w porównaniu z 2014r.

| <i>Lp</i> | <i>Wyszczególnienie</i>                            | <i>2014r.</i>                  | <i>2015r</i>                   | <i>Wzrost/spadek</i> |
|-----------|----------------------------------------------------|--------------------------------|--------------------------------|----------------------|
| 1.        | Liczba mieszkańców gminy                           | 5425<br>osób dorosłych<br>4357 | 5408<br>osób dorosłych<br>4367 | -17                  |
| 2.        | Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych      | 18                             | 18                             | -                    |
| 3.        | Liczba osób pełnoletnich przypadających na 1 punkt | 242                            | 243                            | 1                    |

Analizując należy stwierdzić, iż dostępność napojów alkoholowych jest na tym samym poziomie. Przestrzegane są wprowadzone uchwałą Rady Gminy zasady usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży napojów alkoholowych. Nie było interwencji w związku z naruszeniem przepisów prawa dotyczących sprzedaży alkoholu nieletnim, nietrzeźwym pod

zastaw i na kredyt oraz dotyczących reklamy napojów alkoholowych. Komisja nie przeprowadziła w 2015r. kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

W 2015 roku komisja zaopiniowała pozytywnie 19 wniosków na sprzedaż gastronomiczną i detaliczną napojów alkoholowych tj. 10 wniosków na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu do 4,5% oraz piwa (tych było najwięcej), 5 wniosków od 4,5 % do 18% oraz 4 wnioski powyżej 18% (tych było najmniej)

Wartość sprzedaży napojów alkoholowych łącznie z piwem w handlu detalicznym i gastronomii w **2015 r.** wyniosła **1 969 880 zł** i w stosunku do 2014 r. **wzrosła o 151 822 zł**

Wynika z tego iż każdy mieszkaniec gminy (łącznie z dziećmi) w 2015 r. przeznaczył na zakup napoi alkoholowych **364,25 zł.**(w **2014 r.** wartość sprzedaży – **1 818 058 zł** na osobę **335,10 zł**)

### *Bezpieczeństwo i porządek publiczny*

Na terenie działania Komisariatu Policji w Janowie Podlaskim stwierdzono ogółem 210 popełnionych przestępstw z czego na terenie gminy Janów Podlaski 71, co stanowiło 33,8 % stwierdzonych przestępstw ogółem, w tym przestępstwa kryminalne – 37, kradzieże z włamaniem -8, kradzieże cudzej rzeczy – 7, kradzież samochodu – 1, uszkodzenie rzeczy – 1, uszkodzenie ciała – 3, przestępstwa gospodarcze – 9, przestępstwa narkotykowe – 1.

### *Realizacja zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2015 r*

Działania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie gminy podejmowane były w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii który uchwalony został uchwałą Nr III/13/14 Rady Gminy Janów Podlaski z dnia 30 grudnia 2014r. Program stanowił część Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Środki na realizację programu pochodziły z opłat jakie pobrała gmina za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Na realizację programu w 2015r na przeciwdziałanie alkoholizmowi wydano kwotę 31.000 zł i na przeciwdziałanie narkomanii kwotę 8.870 zł.

Zadania zawarte w programie były kontynuacją działań realizowanych od kilku lat przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, przy współpracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz szkół z terenu naszej gminy. Zadania w nim zawarte były zgodne z zadaniami nałożonymi na gminę przez ustawę z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. Odpowiadały one również kierunkom działań określonych w Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015.

Szczegółowy opis zrealizowanych zadań.

W 2015r komisja odbyła 14 posiedzeń, na których

- przyjęto sprawozdanie z działalności GKRPA za 2014 rok w tym z realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych
- komisja rozpatrywała wnioski o skierowanie na leczenie odwykowe i ewentualnie zobowiązywała określone osoby do podjęcia leczenia
- prowadziła rozmowy motywujące do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego, utrzymania trzeźwości
- pomagała w uzgodnieniu miejsca i terminu podjęcia terapii
- zaplanowała i uzgodniła organizację rodzinnego festynu profilaktycznego,
- opiniowała wnioski na sprzedaż gastronomiczną i detaliczną napojów alkoholowych.

Opinie dotyczyły zgodności limitu punktów sprzedaży i warunków sprzedaży z obowiązującymi w tym zakresie uchwałami i przepisami.

Pozytywnie zaopiniowano 19 wniosków;

- o zawartości alkoholu do 4,5% oraz piwa 10 wniosków
- o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% 5 wniosków
- o zawartości alkoholu powyżej 18% 4 wniosków  
w tym
- 6 wniosków o wydanie jednorazowego zezwolenia podczas trwania imprez
- ponadto komisja zapoznała się z diagnozą problemów społecznych, omówiła cele, zadania i metody realizacji programu w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomani oraz zaopiniowała preliminarz wydatków na 2016 rok.

## **Zadanie 1**

### **Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu**

W roku 2015 do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło: 17 wniosków o zastosowanie leczenia alkoholowego (o 6 mniej niż w poprzednim roku)

W związku z tym Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła 17 rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego i utrzymania trzeźwości

w 12 przypadkach wystąpiła z **wnioskiem do Sądu Rejonowego** o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego

w 4 przypadkach postępowanie umorzono

w tym jedną osobę nadużywającą alkoholu zmotywowano do podjęcia leczenia odwykowego i utrzymania trzeźwości

Ponadto zarówno przez pracowników socjalnych jak i pracowników punktu informacyjno doradczego udzielane były porady osobom uzależnionym od alkoholu i środków psychoaktywnych, prowadzono rozmowy motywacyjno – interwencyjne z osobami pijącymi w sposób szkodliwy, prowadzona była współpraca z instytucjami zajmującymi się pomocą osobom uzależnionym szczególnie z Wojewódzkim Szpitalem Psychiatrycznym w Suchowoli i w Parczewie.

Realizacja tego zadania miała na celu ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających ze spożywania alkoholu. Cel został osiągnięty. Poprzez podjęte działania osoby uzależnione mają większą świadomość swojej choroby co w efekcie zwiększyło ich szansę na zmianę trybu życia.

## **Zadanie 2**

**udzielenie rodzinom w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.**

Realizacja tego zadania polegała na:

- przyjmowaniu zgłoszeń o przypadkach wystąpienia nadużywania alkoholu jak również o przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie
- wezwaniu osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu w celu przeprowadzenia rozmowy motywującej do podjęcia leczenia alkoholowego
- kierowaniu takich osób na badanie przez biegłych
- przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłych
- złożeniu wniosku o wszczęcie postępowania do Sądu Rejonowego
- kontynuacji pracy Punktu Informacyjno Doradczego i Poradnictwa Specjalistycznego, którego główne zadania między innymi to: poradnictwo prawne, poradnictwo psychologiczne, poradnictwo socjalne

**W punkcie informacyjno doradczym udzielono 181 porad prawnych.** Główne problemy osób potrzebujących poradnictwa specjalistycznego koncentrowały się wokół problemów rodziny, kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, a także prawa pracy i prawa spadkowego.

**Udzielono 66 porad i konsultacji psychologicznych.** Główne problemy to: problemy wychowawcze z dziećmi, problemy małżeńskie, nadużywanie alkoholu, przemoc. 2 rodziny (12 osób w tych rodzinach) potrzebowało pomocy ze względu na przemoc.

W związku z prowadzeniem procedury „Niebieskiej Karty” członkowie komisji brali udział w posiedzeniach zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych. Sami nie sporządzili żadnej Niebieskiej Karty. Motywowali osoby nadużywające alkoholu do zachowania trzeźwości lub podjęcia terapii, składali wnioski o skierowanie ich na przymusowe leczenie odwykowe.

Realizacja tego zadania miała na celu ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom z problemem alkoholowym. Poprzez podjęte działania wzrosła świadomość psychospołeczna i prawna osób w rodzinach z problemem alkoholowym i dotkniętych przemocą oraz nastąpiło ograniczenie zachowań ryzykownych dzieci stwarzających problemy wychowawcze.

## **Zadanie 3**

**prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych.**

Realizacja tego zadania polegała na:

- Wspieraniu rodziny w jej funkcjach wychowawczych.
- Realizacji / finansowaniu/ programów profilaktycznych na terenie szkół.
- Finansowaniu spektakli profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
- Zorganizowaniu gminnej imprezy profilaktycznej

Zrealizowano następujące programy profilaktyczne:

- program profilaktyczno terapeutyczny Epsilon W programie udział wzięły 4 klasy tj. 106 uczniów, 18 nauczycieli i 30 rodziców uczniów gimnazjum w Janowie Podlaskim
- 2 warsztaty profilaktyczne HejtowaNIE dla 51 uczniów gimnazjum
- 2 warsztaty profilaktyczne Gotowi do życia START-Konflikt drogą do rozwoju, w których udział wzięło 56 uczniów gimnazjum w Janowie Podlaskim
- 2 warsztaty profilaktyczne dla uczniów kl. III Szkoły Podstawowej pt. „LubiMisie” dotyczące problematyki z zakresu przeciwdziałania agresji i przemocy, umiejętności radzenia sobie z sytuacjami trudnymi. W programie udział wzięło 42 uczniów klas III i 3 nauczycieli.
- 2 warsztaty profilaktyczne dla uczniów kl. IV Szkoły Podstawowej pt. „Rozrywki bez używki” zachęcające do brania odpowiedzialności za własne zdrowie i życie oraz reagowania na to co dzieje się w najbliższym otoczeniu. W programie udział wzięło 59 uczniów klas IV
- warsztaty profilaktyczne dla rodziców uczniów szkoły podstawowej „Różowe okulary czy kubek zimnej wody” - Jak wychować swoje dziecko na dobrego człowieka? W programie udział wzięło 68 rodziców i 15 nauczycieli.
- program profilaktyczno terapeutyczny EPSILON „List Jacka”dotyczący agresji i przemocy w szkole dla 2 klas V szkoły podstawowej, w programie udział wzięło 46 uczniów i 3 nauczycieli
- 2 warsztaty profilaktyczne „Zażywasz, przegrywasz dla 50 uczniów szkoły podstawowej
- wywiadówka profilaktyczna dla rodziców uczniów szkoły podstawowej „Mistrzowie iluzji” w której udział wzięło 175 rodziców i 30 nauczycieli.
- program terapeutyczno profilaktyczny Epsilon „Plecak Daniela”, „Moje wartości”, „Dedał i Ikar” - łącznie 6 warsztatów dla 166 uczniów Zespołu Szkół w Janowie Podlaskim
- Szkolenie rady pedagogicznej „Rodzic i nauczyciel- jak stworzyć relacje współpracy” w którym udział wzięło 37 nauczycieli
- warsztaty dla rodziców uczniów Zespołu Szkół „Zasady i konsekwencje, co to są „granice” - jakie jest ich znaczenie w wychowaniu?”
- warsztaty profilaktyczno wychowawcze prowadzone w dwóch obszarach : I- wartości, wzorce, kształtowanie właściwych postaw społecznych, II- profilaktyka dotycząca substancji psychoaktywnych, ze szczególnym wskazaniem na dopalacze. 99 uczniów Zespołu Szkół w Janowie Podlaskim zostało dzięki temu wyposażonych w wiedzę która pozwoli im na podejmowanie właściwych decyzji.

#### **Ponadto:**

w 2015r. po raz pierwszy gmina Janów Podlaski przystąpiła do ogólnopolskiej kampanii „Postaw na rodzinę” w ramach kampanii przeprowadzono warsztaty profilaktyczno-wychowawcze w szkole podstawowej, gimnazjum i zespole szkół w Janowie Podlaskim skierowane do konkretnych klas, konkretnych problemów występujących w tych klasach, ze



wskazaniami do dalszej pracy wychowawców i rodziców. Przeprowadzono warsztaty dla rodziców dotyczące zasad i konsekwencji w wychowaniu, oraz odbyło się szkolenie rady pedagogicznej. Zorganizowano spotkanie międzypokoleniowe połączone z „Dniem Seniora” oraz 50-leciem pożycia małżeńskiego. Zorganizowano integracyjne spotkanie Mikołajkowe dla dzieci w tym dzieci niepełnosprawnych i przewlekle chorych i ich rodzin. Zorganizowano spektakl profilaktyczny „Gafy Czarownicy Fafy” który zobaczyło ok. 100 dzieci i 40 rodziców.

Kampania ta m.in. wzmocniła więzi rodzinne i poprawiła komunikację między jej członkami. Przyczyniła się do wzrostu umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych i właściwego reagowania na nie.

#### **Zadanie 4**

##### **Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.**

Celem działań komisji przy realizacji tego zadania było rozwijanie współpracy służb zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Komisja wspierała działalność kuratorów sądowych, udzielała pomocy przy realizacji i finansowaniu szkolnych programów profilaktycznych, finansowano działalność Punktu Informacyjno Doradczego i Poradnictwa Specjalistycznego, finansowano konkretne opisane w ofercie składanej do gminy przedsięwzięcia z zakresu profilaktyki. Efektem podjętych działań jest większa współpraca służb zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii.

Na terenie gminy nie jest możliwa pomoc polegająca na zapewnieniu czasowego pobytu dla kobiet i matek z dziećmi – ofiar przemocy, a także kobiet w innych kryzysach wymagających intensywnej terapii i odizolowania od źródła problemu ale istnieje możliwość skorzystania w tym przypadku z usług Ośrodka Pomocy Rodzinie SENS, który mieścił się w Białej Podlaskiej przy ul. Sworskiej 44.

#### **Zadanie 6**

##### **Wspomaganie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej.**

Realizacja tego zadania polegała na prowadzeniu działań związanych z integracją społeczną osób bezrobotnych, uzależnionych od alkoholu po zakończonym programie psychoterapii, w formie pracy socjalnej, pomocy w znalezieniu pracy.

##### **Wnioski z realizacji programu**

Należy zauważyć, że na tym samym poziomie utrzymuje się liczba porad prawnych i psychologicznych. Można więc stwierdzić, że poradnictwo to nadal jest na naszym terenie potrzebne. Analizując da się zauważyć, że większość porad dotyczy problemów rodzinnych, małżeńskich i problemów wychowawczych, emocjonalnych i problemów wieku dorastania. Nabycie umiejętności radzenia sobie z nimi poprawia jakość życia w rodzinach i przyczynia się do zmniejszenia zachowań ryzykownych wynikających z braku umiejętności radzenia sobie w różnego rodzaju sytuacjach kryzysowych.

Realizacja programów profilaktycznych w szkołach jak wynika z przeprowadzonych w 2014r. badań przyczynia się do zmniejszania się odsetek młodych ludzi pijących alkohol. W wyniku prowadzonych działań wzrasta świadomość na temat gdzie szukać pomocy i co zrobić w przypadku pojawienia się w rodzinie lub najbliższym otoczeniu problemów alkoholowych i narkomanii. Wzrasta też świadomość sprzedawców napojów alkoholowych i jak wynika z przeprowadzonych badań coraz mniej osób nieletnich samodzielnie zakupuje alkohol.

***Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej na terenie gminy.***

Na terenie gminy zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych uzależnień realizowane są przez

- 1/ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej*
- 2/ Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*
- 3/ Punkt Informacyjno-doradczy i poradnictwa specjalistycznego*
- 4/ Gminny Zespół Interdyscyplinarny*
- 5/ Placówki oświatowe.*

Przy realizacji zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii GOPS współpracuje z:

- placówkami leczenia odwykowego
- Sądem Rejonowym – Wydz. Rodzinnym i Opiekuńczym oraz Sądowymi Kuratorami Zawodowymi i Społecznymi.
- Komisariatem Policji .
- Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej

# **ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII**

## *I / PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH*

Zadania do realizacji w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wskazuje art. 4<sup>1</sup> ust.1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015 r. poz.1286 z późn.zm.) i należą do nich:

- 1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu**
- 2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.**
- 3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych**
- 4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych**
- 5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13<sup>1</sup> i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego ,**
- 6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej**

## ***II / PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII***

Zadania do realizacji w zakresie przeciwdziałania narkomanii wskazuje art. 10 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.z 2016 r. poz. 224 z późn.zm.) i należą do nich:

- 1.zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem**
- 2.udzielanie rodzinom w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej**
- 3.prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym, prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo -wychowawczych i socjoterapeutycznych.**
- 4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.**
- 5.pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.**

Sposób realizacji poszczególnych zadań , instytucje odpowiedzialne za realizację oraz oczekiwane efekty i wskaźniki ich realizacji określa Harmonogram realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii stanowiący załącznik nr.1 do programu

#### **IV. ODBIORCY PROGRAMU:**

Program adresowany jest do wszystkich mieszkańców gminy a w szczególności do:

- 1/ dzieci i młodzieży szkoły podstawowej, gimnazjum , szkoły ponadgimnazjalnej i przedszkola
- 2/ rodziców i nauczycieli
- 3/ osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i innych substancji uzależniających

#### **V. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU.**

1. Program finansowany będzie ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Zadania programu finansowane będą zgodnie z preliminarem budżetowym stanowiącym załącznik nr.2 do programu.

#### **VI. WYNAGRODZENIE CZŁONKÓW KOMISJI**

1/ Członkowie GKRPA biorący udział w pracach komisji lub jej zespołu otrzymują wynagrodzenie w wys.

- |                          |        |
|--------------------------|--------|
| - przewodniczący komisji | - 15 % |
| - sekretarz komisji      | - 15 % |
| - członkowie             | - 10 % |

minimalnego wynagrodzenia za pracę zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 września 2016 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2017 r. (Dz. U. z 2016 poz. 1 456) nie częściej niż raz w miesiącu.

2/ wynagrodzenie dla członków komisji będących pracownikami UG i jednostek organizacyjnych gminy przysługuje , gdy praca w komisji lub jej zespołu odbywa się poza godzinami ich pracy.

3/ podstawę do wypłacenia wynagrodzenia stanowi protokół z posiedzenia Komisji lub jej zespołu oraz podpis na liście obecności

## **VII. WDRAŻANIE I MONITORING PROGRAMU**

Program realizowany będzie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych jednostek organizacyjnych gminy.

Koordynatorem realizacji programu będzie pracownik socjalny GOPS- Anna Sawczuk.

Z realizacji programu sporządzone będzie roczne sprawozdanie, które stanowić będzie integralną część rocznego sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przedkładanego co roku Radzie Gminy Janów Podlaski .

## **VIII. INFORMACJA O TWORZENIU PROGRAMU ORAZ PRZEBIEGU KONSULTACJI**

- 1 Program opracowany został przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w oparciu o potrzeby i możliwości finansowe gminy oraz zasoby umożliwiające prowadzenie działań profilaktycznych i naprawczych na terenie gminy.
- 2 Program został pozytywnie zaopiniowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 3 Program poddany został konsultacjom, zgodnie z uchwałą Nr XXVIII/319/10 Rady Gminy Janów Podlaski z dnia 29 października 2010 r. w sprawie ustalenia szczegółowego sposobu konsultowania z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art.3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji w terminie od 18 listopada 2016 r. do 1 grudnia 2016 r.